

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

СЕКТОР ЗА ЕКОНОМСКА ИСТРАЖИВАЊА И СТАТИСТИКУ

ТРЕНДОВИ У КРЕДИТНОЈ АКТИВНОСТИ

Друго тромесечје 2022. године

Београд, септембар 2022. године

Уводна напомена

Извештај *Трендови у кредитној активности* објављује се ради што бољег разумевања ситуације на домаћем кредитном тржишту. У њему се детаљно разматрају кретање кредитне активности, цена задуживања привреде и становништва, као и услови на кредитном тржишту на основу фактора који одређују понуду и тражњу за кредитима.

Кредитни агрегати представљају квантификацију кретања на овом тржишту и израчунавају се на основу статистике биланса стања банкарског сектора, која обезбеђује податке о стању потраживања домаћих банака по основу кредита. Ако се узме у обзир релативно високо учешће девизно индексираних кредита у кредитном портфолију, прираст и стопе раста кредита израчунавају се по искључењу ефекта промене курса динара према осталим валутама заступљеним у кредитном портфолију.

У извештају се користе и резултати анкете о кредитној активности банака, коју Народна банка Србије спроводи од почетка 2014. године. Учешће банака у анкети је добровољно. Захваљујући анкети, знатно је унапређено сагледавање ситуације на домаћем кредитном тржишту, јер пружа увид у ставове представника банака о оствареним и очекиваним променама на страни понуде кредита, као и на страни тражње приватног сектора за кредитима.

Користе се и резултати анкете коју је Европска инвестициона банка развила у контексту Бечке иницијативе 2, која прати процес смањења изложености међународних банкарских групација и пратећих ограничења кредитне активности. Анкета се спроводи од октобра 2012, два пута годишње, и прати супсидијаре међународних банкарских групација у земљама средње, источне и југоисточне Европе – њихове стратегије, тржишне услове и очекивања. Циљ анкете је сагледавање ефеката понуде и тражње на кредитну активност, као и утицаја домаћих и међународних фактора на услове понуде и тражње. Актива банака учесница ове анкете у просеку чини 50% укупне активе банака у региону.

СКРАЋЕНИЦЕ КОРИШЋЕНЕ У ОВОМ ИЗВЕШТАЈУ

БДП – бруто домаћи производ

млн – милион

млрд – милијарда

мг. – међугодишње

NPL – проблематични кредити

п.п. – процентни поен

Т – тромесечје

Не наводе се друге општепознате скраћенице.

Садржај

Резиме	6
I. Сектор привреде	8
1. Кредити привреди	8
2. Цена задуживања привреде	9
3. Оцена понуде и тражње за кредитима – на основу резултата анкете о кредитној активности.....	10
II. Сектор становништва	12
1. Кредити становништву	12
2. Цена задуживања становништва	13
3. Оцена понуде и тражње за кредитима – на основу резултата анкете о кредитној активности.....	14
Методолошке напомене.....	15

Резиме

Међугодишњи раст кредитне активности према немонетарном сектору у јуну је додатно убрзан у односу на март и износио је 13,1%, искључујући ефекат промене девизног курса. **Расту кредита у Србији, који је и у јуну био међу највишим у региону,¹ и даље је више доприносило кредитирање привреде него кредитирање становништва** (са 8,0 процентних поена наспрам 4,6 процентних поена).

Вођени растом кредитне активности, и **укупни домаћи пласмани банака немонетарном сектору** (који, поред потраживања по основу кредита, обухватају и потраживања по основу улагања у хартије од вредности, камата и накнада, као и остала потраживања) такође су убрзали међугодишњи раст, на 12,9% у јуну.

Кредити привреди повећани су у другом тромесечју за 48,3 милијарде динара, искључујући ефекат промене девизног курса, при чему је, за разлику од претходног тромесечја, том расту више доприносило кредитирање привредних друштава него кредитирање јавних предузећа. Предузећа су и даље највише користила кредите за обртна средства, мада у знатно мањем обиму него у претходном тромесечју, док је реализација инвестиционих и осталих некатегорисаних кредита повећана. Повећано је задуживање предузећа из већине делатности, а највише предузећа из трговине, енергетике и прерађивачке индустрије, док су, посматрано по

величини, претежно кредитирана велика предузећа, за којима следе средња и мала предузећа.

Кредити становништву су у другом тромесечју, по искључењу ефекта промене девизног курса, повећани за 38,4 милијарде динара, што је ниже у односу на прираст у истом периоду претходне године, када су грађани могли да користе олакшице које су омогућавале застој у отплати кредита, као и продужење рока отплате и рефинансирање кредита уз шестомесечни грејс-период. Расту у другом тромесечју готово подједнако су допринели готовински и стамбени кредити, што је резултирало даљим растом учешћа стамбених кредита у укупним кредитима становништву (на 39,4% у јуну). Стамбени кредити наставили су двоцифрен међугодишњи раст, који је у јуну, по искључењу ефекта промене девизног курса, износио 14,3%, подржани растом запослености и зарада, повољним условима задуживања, затим мерама Народне банке Србије (смањење минималног учешћа за куповину прве стамбене непокретности, мањи степен изграђености објекта, продужење рока отплате за најдуже пет година за стамбене кредите), као и високом тражњом и понудом некретнина.

И поред тога што су каматне стопе на кредите расле током другог тромесечја, **услови задуживања на домаћем тржишту могу се и даље оценити као повољни** са становишта подршке кредитној активности, а тиме и привредном расту. С обзиром на то да Народна банка Србије од октобра прошле године постепено заоштравља монетарне услове повећањем просечне пондерисане каматне стопе

Мг. раст кредитне активности додатно је убрзан у Т2

(мг. стопе раста, у %)

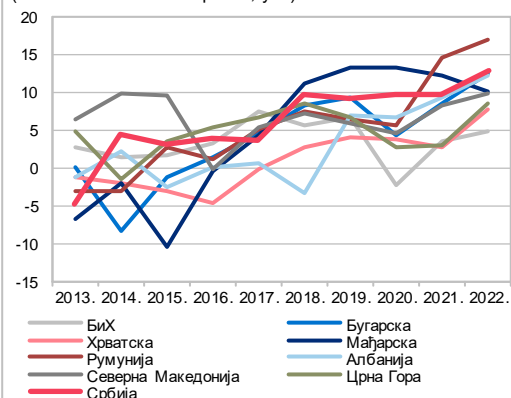
Извор: НБС и РЗС.

* Искључен ефекат промене девизног курса.

**Искључен ефекат отписа и продаје NPL од почетка 2016.

Раст кредита у Србији у Т2 био је међу највишим у региону

(номиналне мг. стопе раста, у %)

Извор: сајтови централних банака и прерачун НБС.

¹ Поређење обухвата Албанију, Босну и Херцеговину, Бугарску, Мађарску, Румунију, Северну Македонију, Хрватску и Црну Гору.

на једнонедељним реверзним репо аукцијама, а од априла ове године и повећањем референтне каматне стопе, и каматне стопе на новоодобрене динарске кредите привреди и становништву наставиле су постепено да расту и у другом тромесечју су у просеку износиле 3,8% и 9,1%, респективно (наспрам 3,3% и 8,5%, респективно, у првом тромесечју). Истовремено, каматне стопе за кредите у евро знаку кориговане су у мањој мери него за динарске кредите (за по 0,2 процентна поена) и у другом тромесечју су у просеку износиле 2,6% за привреду и 3,6% за становништво.

Динаризација укупних пласмана привреди и становништву током другог тромесечја смањена је за 0,6 процентних поена, на 37,2% у јуну, под утицајем израженијег раста девизно индексираних пласмана од раста динарских пласмана. Од тога, степен динаризације пласмана привреди смањен је за 1,0 процентних поена, на 22,5% у јуну, чему је, уз раст девизно индексираних пласмана, допринело и доспеће динарских кредита из гарантне шеме, док се динаризација пласмана становништву није мењала током другог тромесечја и износила је 54,4%.

Учешће проблематичних кредита у укупним кредитима у јуну је износило 3,26% и у односу на март смањено је за 0,2 процентна поена. Тиме се вредност овог показатеља спустила на **нови најнижи ниво до сада**, указујући на то да квалитет aktive банака није погоршан ни након престанка примене мера економске помоћи државе и да не представља препреку за наставак раста кредитне активности. У односу на јул 2015, тј. непосредно пре почетка примене Стратегије за решавање проблематичних кредита, то учешће ниже је за 19,1 процентни поен. Посматрано по секторима, током другог тромесечја овај показатељ за привреду смањен је такође за 0,2 процентна поена, на 2,2% у јуну, док је код становништва смањен за 0,1 процентни поен и износи 4,2%. Покривеност проблематичних кредита и даље је на високом нивоу – исправке вредности укупних кредита у јуну су износиле 90,7% бруто проблематичних кредита, док су исправке вредности проблематичних кредита биле на нивоу од 57,0% бруто проблематичних кредита.

I. Сектор привреде

1. Кредити привреди

Кредити привреди наставили су да бележе двоцифрене стопе мг. раста и током Т2, а мг. раст у јуну (15,8%) био је виши него у марту (13,9%). Посматрано у номиналном изразу, стање кредита привреди у јуну износило је 1.604,7 млрд динара, а њихово учешће у БДП-у² 24,1%, што је за 0,2 п.п. више него крајем 2021. године.

Без ефекта промене девизног курса, кредити привреди повећани су током Т2 за 48,3 млрд динара, за или 3,1%, при чему се скоро три петине тог раста односило на кредитирање привредних друштава. Посматрано по наменама, највећи прираст забележили су кредити за ликвидност и обртна средства (18,7 млрд динара), за којима следе остали некатегорисани кредити (15,1 млрд динара) и инвестициони кредити (11,7 млрд динара). Поред тога, повећано је и задуживање по основу увозних кредита (2,0 млрд динара), као и прекорачења по трансакционим рачунима (0,7 млрд динара). Кредити за ликвидност и обртна средства и инвестициони кредити и даље су најзаступљенији међу кредитима привреди, иако су њихова учешћа у јуну (47,7% и 39,3%, респективно) била нешто нижа него у марту. Посматрано по делатностима, током Т2 банке су највише кредитирале трговинска предузећа, за којима следе предузећа из енергетике, прерађивачке индустрије, саобраћаја и пословања некретнинама, док су једино предузећа из области грађевинарства и пољопривреде и трговине смањила своје кредитне обавезе. Кредити одобрени сегменту микропредузећа, малих и средњих предузећа чинили су нешто више од три петине укупних кредита привреди у јуну, док је њихов мг. раст износио 3,6%. Истовремено, рочност кредита привреди готово да није промењена у односу на март и у јуну су дугорочни кредити чинили 84,1% укупних кредита привреди.

Обим новоодобрених кредита привреди током Т2 износио је 294,9 млрд динара, што је врло слично (више за 1,4%) као у истом периоду претходне године. Предузећа су и током Т2 највише користила кредите за ликвидност и обртна

Кредити привреди наставили су да бележе двоцифрене стопе мг. раста у Т2

(мг. стопе раста по програмском курсу, у %)

Раст кредита привреди вођен је и у Т2 евроиндексираним кредитима

(прираст, у млрд RSD)

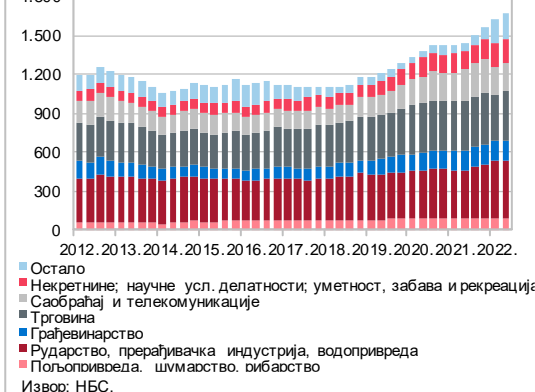
Панде мија је утицала да кредити за обртна средства највише допринесе мг. расту кредита привреди

(допринеси у п.п., искључен ефекат промене девизног курса)

Највећи део потраживања од привреде чине кредити прерађивачкој индустрији и трговини

(стања, у млрд RSD)

² БДП остварен у последња четири тромесечја.

средства (55,4%), при чему су скоро три петине тих кредита користила микропредузећа, мала и средња предузећа. На инвестиционе кредите односило се 25,9% нових кредита привреди у Т2, при чему се на део тржишта који чине микропредузећа, мала и средња предузећа односило 56,6% ових кредита.

Раст девизно индексираних пласмана привреди и смањење динарских пласмана услед доспећа кредита одобрених из гарантне шеме утицали су на смањење **степенa динаризације пласмана привреди** током Т2 (за 1,0 п.п.), на **22,5% јуна**. У истој мери повећано је учешће евроиндексираних пласмана и пласмана у еврима, на 77,2% у јуну, док учешће пласмана у доларима (0,3%) није промењено.

Учешће NPL у укупним кредитима привреди смањено је током Т2 за 0,2 п.п., на 2,2% у јуну, што је нова најнижа вредност овог показатеља. У односу на јул 2015, тј. непосредно пре почетка примене Стратегије за решавање проблематичних кредита, ово учешће је ниже за 22,7 п.п.³ И учешће NPL у укупним кредитима код привредних друштава смањено је за 0,2 п.п., на 2,4% у јуну. То указује на то да су мере економске подршке биле адекватне и правовремене и да је и по њиховом престанку одржан квалитет активе банака. У односу на март тај показатељ је смањен код свих делатности са изузетком пољопривреде, при чему су се показатељи за прерађивачку индустрију, грађевинарство и пословање некретнинама спустили на нове најниже вредности. У односу на почетак примене Стратегије, најизраженије смањење бележи се код сектора грађевинарства, пословања некретнинама и трговине.

Показатељ адекватности капитала⁴ на крају Т2 износио је 19,4% и знатно је изнад регулаторног минимума (8,0%), што указује на високу капитализованост и отпорност банкарског сектора на екстерне и домаће ризике.

2. Цена задуживања привреде

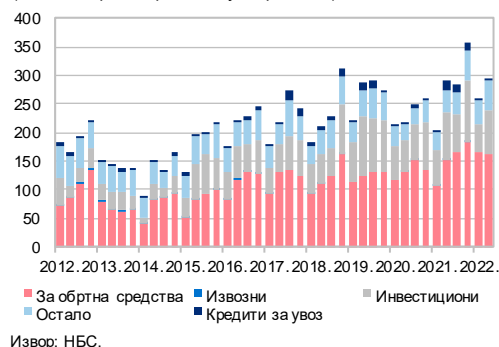
Умерено заоштравање монетарних услова постепено се одражава на раст каматних стопа на динарске кредите привреди, док су каматне стопе на евроиндексирани кредите наставиле да се крећу близу најнижих нивоа. И поред тога,

³ Важни фактори снажног пада NPL од 2016. и надаље су били успешно спровођење Стратегије за решавање проблематичних кредита и примена Одлуке о рачуноводственом отпису билансне активе банке. У складу са Стратегијом, Народна банка Србије донела је Акциони план (https://nbs.rs/sr_RS/scripts/showcontent/index.html?id=8661), усмерен на јачање капацитета банака за решавање NPL и допринос развоју тржишта NPL, чије су активности у потпуности спроведене, неке и пре рока.

⁴ Регулаторни оквир стандарда Базел III примењује се од 30. јуна 2017.

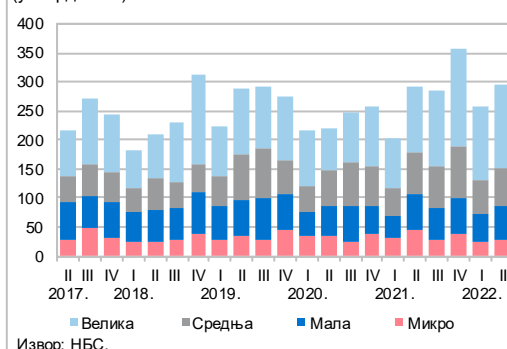
Кредити за обртна средства и инвестиције били су најзаступљенији у Т2

(новоодобрени кредити, у млрд RSD)

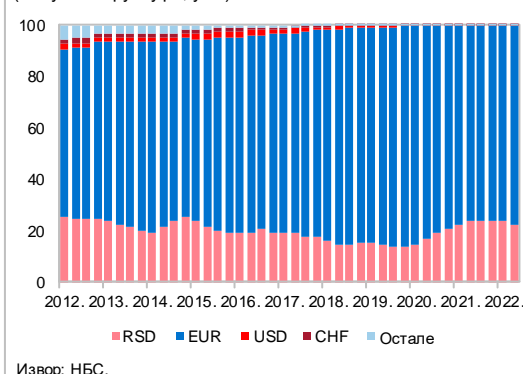
Кредити микро, малим и средњим предузећима чинили су половину нових кредита у Т2

(у млрд RSD)

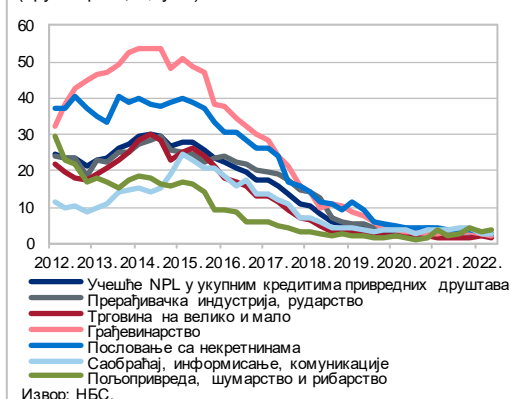
Доспеће кредита из гарантне шеме допринело је паду динаризације у Т2

(валутна структура, у %)

Учешће NPL за поједине делатности се спустило на нове минимуме током Т2

(брutto принцип, у %)

услови задуживања и даље се могу оценити као повољни.

Народна банка Србије од октобра 2021. постепено поопштрава монетарне услове повећањем просечне пондерисане каматне стопе на једнонедељним реверзним репо аукцијама, а од априла 2022. и повећањем референтне каматне стопе, што је утицало на то да **просечна пондерисана каматна стопа на новоодобрене динарске кредите привреди у Т2 буде повећана за 0,5 п.п., на 3,8%**. Посматрано по наменама, за по 0,7 п.п. повећане су каматне стопе на кредите за обртна средства (на 4,3%) и каматне стопе на инвестиционе кредите (на 5,7%), док су стопе на остале некатегорисане кредите (2,3%) биле готово непромењене. Посматрано по величини предузећа, просечне каматне стопе кретале су се у распону од 2,8% за велика предузећа до 5,7% за микропредузећа.

Просечна пондерисана каматна стопа на новоодобрене кредите привреди у еврима и евроиндексираним кредитима повећана је у Т2 за 0,2 п.п., на 2,6%. То повећање је одређено растом просечне каматне стопе на кредите за ликвидност и обртна средства (за 0,3 п.п., на 2,5%) и некатегорисане евроиндексираним кредитима (за 0,1 п.п., на 2,2%), док су каматне стопе на инвестиционе кредите (2,9%) и кредите за увоз (1,8%) биле непромењене. Посматрано по величини предузећа, просечна цена задуживања кретала се у распону од 2,2% за велика предузећа до 3,7% за микропредузећа.

3. Оцена понуде и тражње за кредитима – на основу резултата анкете о кредитној активности

Резултати јулске анкете Народне банке Србије о кредитној активности банака показују да су банке у Т2, као што је и очекивано, додатно поопштриле стандарде по којима су одобравале кредите привреди. Поопштравање је било израженије за девизно индексираним кредитима и више је било заступљено код великих предузећа. Према оцени банака, на поопштравање стандарда деловали су пре свега виши трошкови извора финансирања за кредите, затим неизвесност у погледу опште економске ситуације, што се одразило на мању спремност за преузимање ризика. Поред тога, и категорије које се односе на ризичност захтеваног колатерала и проблематична потраживања такође су деловали на поопштравање стандарда. Банке сматрају да ће исти фактори деловати у смеру поопштравања стандарда, које очекују и у Т3.

Тражња предузећа за кредитима наставила је да расте у Т2, и то у нешто већој мери него што су показивала очекивања из априлске анкете. Према

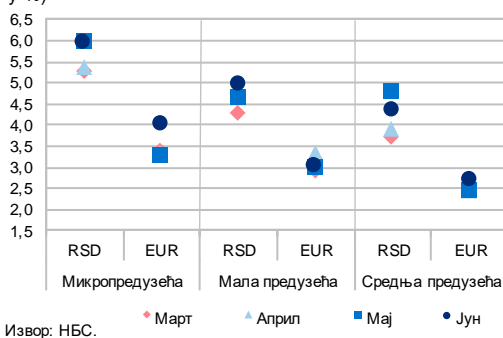
И поред благог раста, каматне стопе на кредите привреди и даље су повољне*

(просечне пондерисане вредности, на годишњем нивоу, у %)

Цена задуживања микро, малих и средњих предузећа благо је повећана током Т2

(просечне пондерисане вредности, на годишњем нивоу, у %)

Кредитни стандарди за кредите привреди додатно су поопштриени у Т2

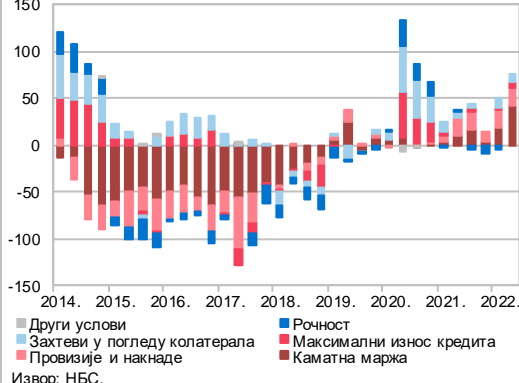
(у нето %)

Напомена: Раст вредности указује на поопштравање, а пад на ублажавање кредитних стандарда.

Банке су у Т2 поопштриле ценовне услове, захтеве у погледу колатерала и смањиле максимални износ кредита привреди

(у нето %)

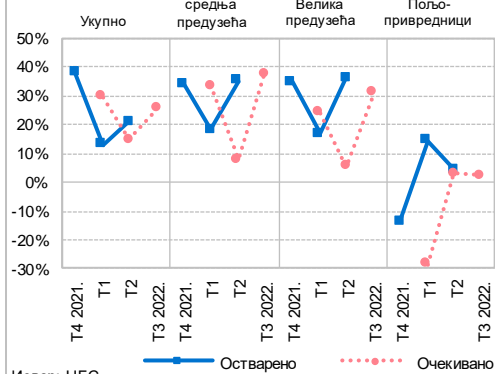

Напомена: Раст вредности указује на поопштравање, а пад на ублажавање кредитних услова.

оцени банака, подједнако је повећана тражња предузећа свих величина, а на раст тражње највише су утицали потребе финансирања обртних средстава и реструктурирање постојећих обавеза. Поред тога, неке банке сматрају да је њихова понуда повољнија у односу на конкуренцију и да је то утицало на раст тражње за њиховим кредитима. Банке очекују да ће исти фактори, уз финансирање капиталних инвестиција, утицати на даљи раст тражње у Т3.

Раст тражње за кредитима у Т2 био је испод очекивања из априлске анкете, а раст се очекује и у Т3

(у нето %)

Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на повећање тражње, негативна на смањење тражње.

II. Сектор становништва

1. Кредити становништву

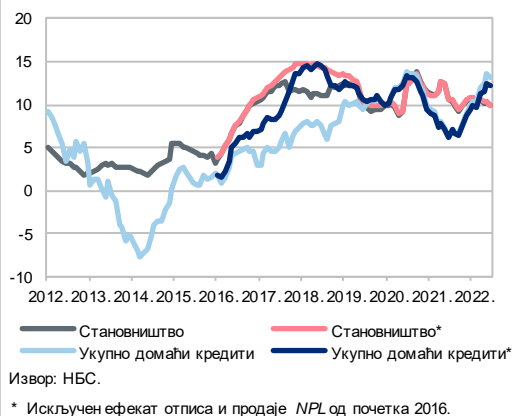
Током Т2 м.г. раст кредита становништву успорио је на 9,8% у јуну, са 10,7% у марту, делом и под утицајем ефекта високе базе, услед примене мера усмерених на олакшавање отплате кредита дужницима погођених пандемијом. Номинално посматрано, стање кредита становништву у јуну је износило 1.425,6 млрд динара, што чини 46,2% кредитних потраживања банака од немонетарног сектора и 21,4% БДП-а.⁵

Кредити становништву су у Т2, без ефекта промене девизног курса, повећани за 2,7%, или за 38,4 млрд динара, што је мањи прираст од оног који је остварен у истом периоду претходне године. Тај раст је остварен пре свега захваљујући готовинским и стамбеним кредитима, који су готово подједнако повећани (за 16,8 млрд динара и 16,6 млрд динара, респективно). Ове две категорије кредита су и најзаступљеније међу кредитима становништву, при чему се учешће готовинских кредита (44,0%) не мења од почетка године, док је захваљујући њиховом стабилном расту, учешће стамбених кредита повећано на 39,4% у јуну. Обавезе грађана по кредитима других намена бележиле су мање промене. Истовремено, у оквиру кредита одобрених предузетницима, кредити за ликвидност и обртна средства повећани су за 3,2 млрд динара, а инвестициони кредити за 1,0 млрд динара.

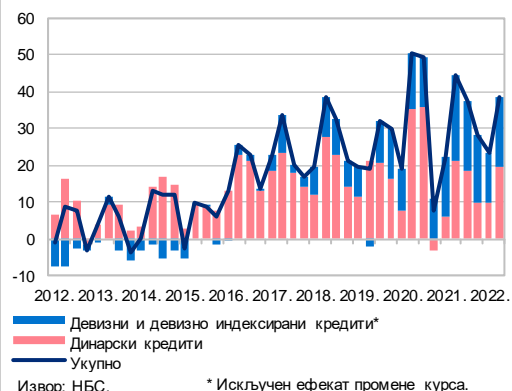
Доброј реализацији стамбених кредита доприносе раст запослености и зарада, повољни услови задуживања, већа тражња за некретнинама и континуирани раст понуде станова. Стамбено кредитирање подржано је и мерама Народне банке Србије које су донете 2020, а чија је примена продужена и на ову годину. Банкама је омогућено да продуже рок отплате стамбених кредита за најдуже пет година, као и да смање учешће за куповину прве стамбене непокретности на 10%, са 20%, уз нижи минимални степен изграђености објекта чију је куповину могуће финансирати стамбеним кредитима. Поред тога, до краја 2022. банке клијентима који не примају зараду или пензију преко рачуна у тој банци могу да одобре кредит до 90.000 динара на рок до две године, чиме се и даље олакшава приступ динарским краткорочним кредитима.

⁵ БДП остварен у последња четири тромесечја.

М.г. раст кредита становништву успорио је у Т2
(м.г. стопе раста по програмском курсу, у %)

Динарски и девизноиндексирани кредити
готово су подједнако повећани у Т2
(прираст, у млрд RSD)

Од јуна 2021. стамбени кредити највише доприносе м.г. расту кредита становништву
(у п.п., искључен ефекат промене девизног курса)

Износ новоодобренних кредита становништву у Т2 (149,3 млрд динара) био је сличан (нижи за 1,6%) као у Т2 2021. Готовински кредити чинили су 60,5% нових кредита у Т2, док се на стамбене кредите односило 21,7% нових кредита становништву. Обим нових стамбених кредита у Т2 од 32,5 млрд динара сведочи о стабилном расту тражње становништва за непокретностима.

Динарски и девизно индексирани пласмани расли су једнаком брзином у Т2, тако да се **динаризација стања пласмана становништву⁶** није мењала од марта и у јуну је износила 54,4%. Истовремено, ни учешћа пласмана у еврима (45,5%) и у швајцарским францима (0,1%) нису промењена у односу на март.

Учешће *NPL* у укупним кредитима становништву у јуну је износило 4,2%,⁷ тј. није промењено у односу на март. Повољни показатељи *NPL* указују на то да су мере Народне банке Србије и Владе биле правовремене и да су допринеле томе да се избегну већи негативни ефекти пандемије на кредитну способност грађана. У односу на период непосредно пре доношења Стратегије за решавање проблематичних кредита, то учешће је ниже за 7,0 п.п. Посматрано по наменама, учешће *NPL* у Т2 смањено је за стамбене кредите (за 0,1 п.п.), прекорачења по текућим рачунима (за 0,3 п.п.) и кредитне картице (за 0,5 п.п.), док за готовинске и потрошачке кредите није промењено.

2. Цена задуживања становништва

Попут привреде, и становништво се у Т2 задуживало по нешто вишим каматним стопама него у Т1, али се ценовни услови задуживања и даље могу оценити као повољни.

Просечна пондерисана каматна стопа на новоодобрене динарске кредите становништву у Т2 износила је 9,1%, што је за 0,6 п.п. више него у Т1. Повећане су каматне стопе на све врсте динарских кредита, при чему је каматна стопа на најзаступљеније, готовинске кредите повећана за 0,6 п.п., на 9,6%. За по 0,5 п.п. су повећане каматне стопе на остале некатегорисане (7,0%) и стамбене⁸ кредите (7,6%), а за 0,4 п.п. каматне стопе на потрошачке кредите (2,1%).

Просечна пондерисана каматна стопа на новоодобрене евроиндексирани кредити становништву повећана је у Т2 за 0,2 п.п., на

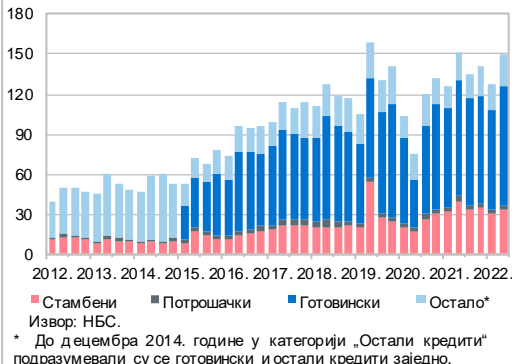
⁶ Укључујући непрофитне институције и предузетнике.

⁷ Ако се укључе предузетници и приватна домаћинства, то учешће је смањено за 0,1 п.п., на 4,2% у јуну, а у односу на јул 2015. за 7,9 п.п.

⁸ Који се користе за адаптацију стамбеног простора и који су скупљи од кредита за куповину стамбене непокретности.

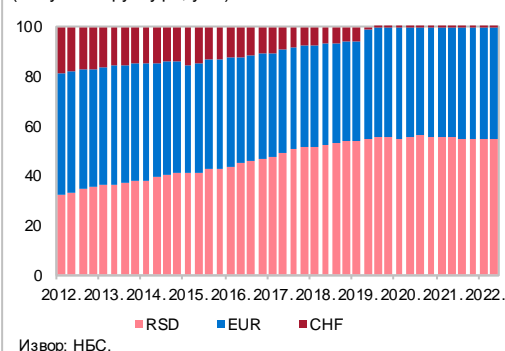
Највећи део новоодобренних кредита у Т2 чинили су готовински и стамбени кредити

(новоодобренени кредити, у млрд RSD)

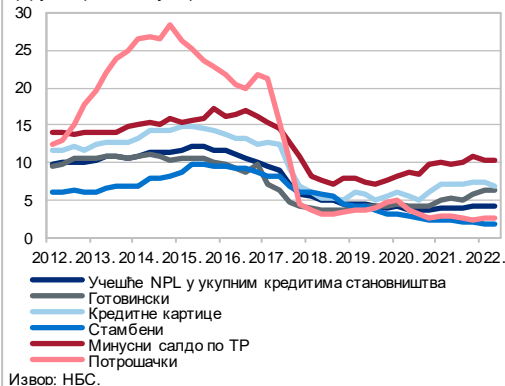
Крајем Т2 нешто мање од 55% пласмана становништву било је у динарима

(валутна структура, у %)

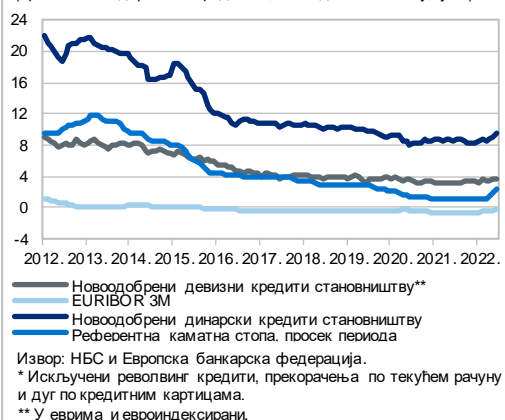
Учешће *NPL* у укупним кредитима становништву остало је близу најнижих нивоа током Т2

(брuto принцип, у %)

Просечна цена динарских и девизних кредита благо је повећана и у Т2*

(просечне пондерисане вредности, на годишњем нивоу, у %)

3,6%. При томе, просечна стопа на стамбене кредите повећана је за 0,2 п.п., на 2,8%, а на готовинске кредите за 0,4 п.п., на 3,3%. С друге стране, за по 0,2 п.п. су снижене просечне каматне стопе на потрошачке (4,3%) и остале некатегорисане кредите (6,3%).

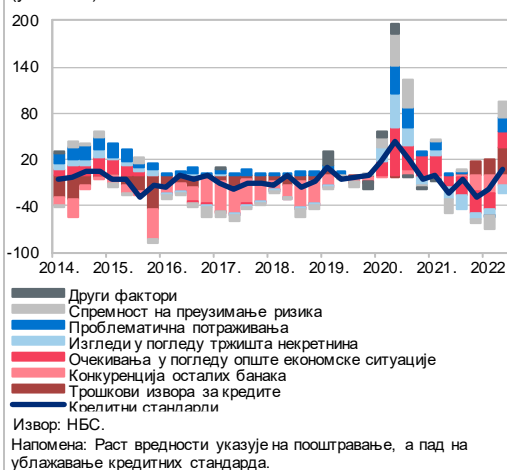
3. Оцена понуде и тражње за кредитима – на основу резултата анкете о кредитној активности

Према резултатима јулске анкете о кредитној активности Народне банке Србије, банке су након годину дана ублажавања, у Т2 благо поштриле кредитне стандарде за становништво. Поштравање се највише односило на динарске готовинске кредите и кредите за рефинансирање и стамбене кредите с девизном клаузулом. Кредитни стандарди су поштриени највише под утицајем повећаних трошкова финансирања, неизвесности у погледу опште економске ситуације и последично мање спремности за преузимање ризика, као и очекиваног раста проблематичних потраживања. С друге стране, конкуренција у банкарском сектору и ситуација на тржишту некретнина деловале су у супротном смеру. Банке очекују поштравање стандарда и у Т3, чему ће доприносити исти фактори као у Т2, као и конкуренција у банкарском сектору.

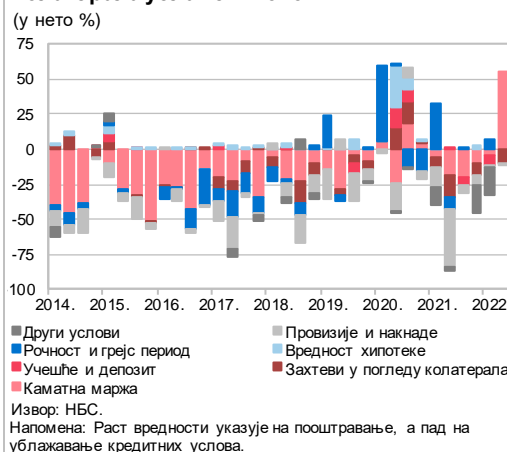
Према оцени банака, у Т2 су повећане каматне марже и за динарске и за девизно индексиране кредите, док су захтеви у погледу колатерала ублажени. Остали услови нису промењени у односу на Т1.

Током Т2 тражња становништва за кредитима наставила је да расте и била је усмерена ка динарским потрошачким и готовинским кредитима и кредитима за рефинансирање, као и евроиндексираним стамбеним кредитима. Према оцени банака, раст тражње је био вођен рефинансирањем постојећих обавеза, као и куповином непокретности и трајних потрошних добара. Банке очекују пад тражње у Т3, пре свега за стамбеним и динарским готовинским кредитима, услед мање куповине непокретности и трајних потрошних добара, као и очекивања да ће грађани користити део претходно акумулираних средстава на штедним рачунима за текућу потрошњу и инвестиције.

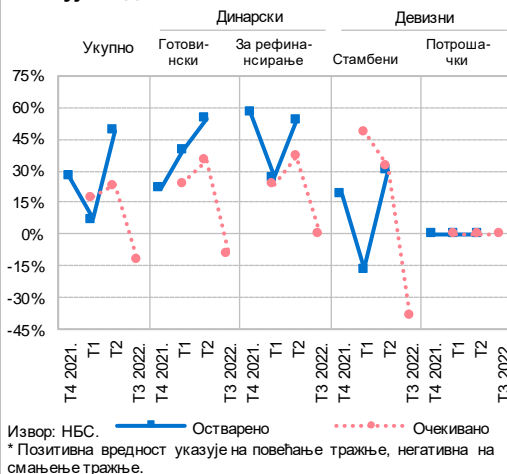
У Т2 банке су поштриле кредитне стандарде становништву први пут после годину дана (у нето %)

Каматне марже су повећане, а захтеви у погледу колатерала ублажени током Т2 (у нето %)

Тражња грађана за кредитима расла изнад очекивања из априлске анкете, док се у Т3 очекује пад

Методолошке напомене

- Кредити подразумевају потраживања банака по основу главнице кредита.
- Пласмани обухватају потраживања по основу кредита, камата и накнада, датих депозита, хартија од вредности и акција предузећа.
- Све врсте потраживања исказане су по бруто принципу, тј. нису умањене за исправке вредности.
- Динарски пласмани су пласмани одобрени у динарима без девизне клаузуле. Под девизном клаузулом подразумева се валутна клаузула којом се утврђује заштита од ризика промене курса динара.
- При искључивању ефекта курса, обрачунато полазећи од оригиналне валутне структуре и по курсу динара према еврџу, америчком долару и швајцарском франку на дан 30. септембра 2014.
- Нови послови укључују све финансијске аранжмане (кредити и депозити) за које су услови уговорени први пут у току месеца о коме се извештава, као и све постојеће уговоре за које су нови услови поново уговорени (анексирани), уз активно учешће клијента.
- Користи се секторска класификација монетарне статистике. Сектор привреде обухвата јавна предузећа, привредна друштва и нефинансијски сектор у стечају, а сектор становништва – становништво, предузетнике, приватна домаћинства са запосленим лицима и регистроване пољопривредне произвођаче. Изузетно:
 - у новоодобреним кредитима, у сектор становништва укључене су непрофитне институције које пружају услуге становништву (у складу с методологијом Европске централне банке);
 - код проблематичних кредита, сектори су приказани одвојено, а ради поређења с подацима монетарне статистике, врши се њихово агрегирање.
- Под појмом *проблематични кредити* подразумева се стање укупног преосталог дуга појединачног кредита (укључујући и износ доцње):
 - по основу кога је дужник у доцњи (на начин предвиђен одлуком којом се уређује класификација билансне активе и ванбилансних ставки банке) дуже од 90 дана, или по основу плаћања камате или главнице;
 - по коме је камата у висини тромесечног износа (и виша) приписана дугу, капитализована, рефинансирана или је њено плаћање одложено;
 - по основу ког дужник касни мање од 90 дана, али је банка проценила да је способност дужника да отплати дуг погоршана и да је отплата дуга у пуном износу доведена у питање.